

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.6(151).20
УДК 796.82.071.2(477.73-25)(092)

Марцінковський І. Б.,
кандидат медичних наук, доцент кафедри теоретичних основ олімпійського та професійного спорту
Навчально-наукового гуманітарного інституту
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

ВИСТУПИ ІВАНА ПІДДУБНОГО У МИКОЛАЄВІ ТА СПРОБА ВШАНУВАТИ ЙОГО ПАМ'ЯТЬ У МІСТІ

У статті зроблено історико-біографічне узагальнення та випадків увічнення постаті І. Піддубного. На підставі проведеного дослідження періодичної преси встановлені дати перебування атлета у Миколаєві у 1927 та 1933 роках, а також будинок і готельний номер, де він мешкав впродовж виступів цирку. Окрім виступів на цирковій арені із силовими номерами та боротьби, І. Піддубний у вільний час зустрічався з молодими спортсменами, де проводив не тільки тренування, але й читав своєрідні лекції зі здорового способу життя.

Попри встановлені точні дати перебування І. Піддубного у Миколаєві, звернення до міської влади зі спробою назвати його іменем вулицю і встановити пам'ятну дошку на стіні будинку, де він мешкав під час гастролей, залишилися безуспішними. Така дошка дозволила б зацікавити молодих містян постаттю І. Піддубного, а на його прикладі залучитися до спорту і сприяла б вести здоровий спосіб життя. Для міста така меморіальна дошка дозволила б стати йому туристично привабливішим та урізноманітнити його історичні локації.

Ключові слова: Іван Піддубний, греко-римська боротьба, Миколаїв.

Martsincovskiy I. Speeches of ivan piddubny in mykolayev and an attempt to honor his memory in the city

The article makes a historical and biographical generalization and cases of perpetuation of the figure of I. Piddubny. Based on a study of the periodical press, the dates of the athlete's stay in Mykolayiv in 1927 and 1933, as well as the house and hotel room where he lived during the circus performances were established. In addition to performances in the circus arena with power numbers and wrestling, I. Piddubny in his spare time met with young athletes, where he not only trained, but also gave a kind of lecture on healthy living.

Despite the exact dates of I. Piddubny's stay in Mykolayiv, appeals to the city authorities to try to name the street after him and to install a plaque on the wall of the house where he lived during the tour were unsuccessful. Such a board would allow young citizens to be interested in the figure of I. Piddubny, and on his example to get involved in sports and would promote a healthy lifestyle. For the city, such a memorial plaque would allow it to become more attractive to tourists and diversify its historical locations.

Key words: Ivan Piddubny, Greco-Roman wrestling, Mykolaiv.

Постановка проблеми. Попри відновлення державності у 1991 р. й відзначення 30-річного ювілею дати у 2021 р., Україна здавна багата представниками, які впродовж останніх століть досягли світових вершин у спорті, чимало з них стали легендами ще при житті. Одним із таких всесвітньовідомих представників українського спорту є Іван Максимович Піддубний (26 вересня/8 жовтня 1871, с. Красенівка, Золотоніського повіту, Полтавської губернії, тепер Полтавської області – 8 серпня 1949 р., м. Єйськ, Краснодарського краю Російської Федерації), 150-літній ювілей від дня народження якого відзначався в жовтні 2021 р. Щоправда вшанування пам'яті легендарного спортсмена-борця в Україні пройшли досить скромно і майже непомітно.

Життя Івана Максимовича припало на злам XIX та XX століть, які відзначилися своїми драматичними і трагічними подіями на долі багатьох тодішніх людей, особливо творчих і талановитих, у тому числі й на житті спортсмена-борця. У різних джерелах описується його життєвий шлях від побутових сцен із показом сили у рідному селі Красенівка, потім вантажником морських портів у Севастополі й Феодосії, перші зустрічі зі спортсменами-професіоналами і аж до визнання "чемпіоном чемпіонів" із боротьби. Особисте життя Івана Максимовича теж склалося непросто. Батьки дівчини першого кохання відмовили багатирю із-за бідності родини, згодом не відповіла взаємністю старша за нього циркова актриса, ще пізніше його симпатія загинула за нещасного випадку під час виконання акробатичного номера під куполом арени цирку, перша дружина, дворянка й артистка українського професійного театру, одним із шанувальників якого був й атлет, зрадила його й 1920 р. втекла за кордон з білгородським офіцером, прихопивши скриню з нагородами атлета.

Піддубний переповідав, що у 1920-ті його виступи інколи розпочиналися при червоних, а закінчувалися при білих. У 1919 р. в житомирському цирку його заледве не розстріляли п'яні анархісти, опісля в Керчі у нього стрілів п'яний білгородський офіцер, пізніше в Бердянську мав неприємну зустріч із Нестором Махном. У 1920-х був ув'язнений Одеським НК, де розстрілювали чи не кожного другого, хто не перейшов на бік революційного пролетаріату, але впізнавши атлета його відпустили. 1937-го Піддубного арештувало Ростовське управління НКВС (знаходилося на вул. Енгельса), де катуванням електричним паяльником і розпеченими сталевими прутами вимагали назвати номери рахунків і адреси закордонних банків, у яких нібито він тримав свої заощадження. У повоєнний період на запитання масажиста про опікові рубці на спині, мовчазний український богатир відповів: "Це мене Єнгельс вчив ленізму", а на причину ув'язнення пояснював: "за язик" (малось на увазі за розповіді про життя людей в інших країнах) і "пашпорт". Після війни знову арештувало НКВС "за співпрацю з німцями", але через якийсь час відпустили за відсутністю доказів [5].

Колоритна постать Івана Піддубного, його блискуча спортивна кар'єра і драматизм особистого життєвого шляху

знайшло своє відображення у численних легендах і переказах. Переповідають, що восени 1906 чи 1907 рр. у Гатчині, що під Петербургом, після військових маневрів, за якими спостерігав Микола II, влаштували спортивні змагання, куди запросили й Піддубного. Після чергової перемоги над супротивником до Піддубного підійшов ад'ютант, де в діалозі запитав який орден хотів би отримати переможець, а він жартома попросив орден Тараса Шевченка [6]. Описують як самостійно виправив у паспорті своє прізвище "Поддубный" на "Піддубний", а національність "русский" на "украинец", як він у 1940-х викидав з більярдної при військовому госпіталі німецьких військових за п'яний дебош, а ті хвалилися, що це був сам Піддубний [5].

Так уже склалося життя Івана Піддубного, що він брав участь в спортивних змаганнях у містах Європи (Париж, Ніцца, Мілан, Франкфурт й ін.), у США (1925–27 рр. – Нью-Йорк, Чикаго, Філадельфія, Лос-Анджелес, Сан-Франциско та ін.) та, звісно, в різних містах України разом із колективами циркових артистів, де на арені з ними, за тогочасного звичаю, виступали і спортсмени силових видів спорту (Севастополь, Феодосія, Одеса, Київ, Дніпро, Житомир, Керч та ін.). Загалом він виступав у близько 50-ти містах 14 країн. Попри зазначене, повного документального опису перебування Івана Піддубного у містах України дотепер немає. Про перебування І. Піддубного у Миколаєві писалося у місцевій періодичній пресі, але в спортивній науковій літературі такі факти жодного разу не висвітлювалися [7].

Метою дослідження стало історико-біографічне узагальнення з увічнення постаті І. Піддубного та встановлення дат його перебування у Миколаєві й висвітлення спроб вшанування його пам'яті у місті для популяризації українського спорту серед молоді.

Наукова новизна. Вперше системно досліджено регіональні періодичні друковані видання для вивчення дат перебування відомих українських спортсменів на Миколаївщині, у тому числі й шестиразового чемпіона світу з греко-римської боротьби Івана Максимовича Піддубного.

Матеріал та методи. Вивчені підшивки миколаївських газет для з'ясування часу та особливостей перебування І. Піддубного у Миколаєві з використанням методів – бібліографічного, абстрагування, аналізу й синтезу.

Виклад матеріалу. Перш як досягти успіхів світової слави Іван Піддубний тренувався на силу і витривалість (очевидці згадують про біг з 20-кілограмовими гантелями у руках та піші прогулянки з 16-кілограмовою металевою палицею), здійснював процедури загартовування, окрім спортивних тренувань готувався й теоретично – перечитав чимало книг про важку атлетику й боротьбу, був дисциплінованим й дотримувася здорового способу життя, раціонального і збалансованого харчування, що загалом дозволяло йому перемагати не тільки силою, але й технікою, зберегти спортивне довголіття (у 55-річному віці він переміг на чемпіонаті Америки 1926 року). Тренувальний день атлета розпочинався з ранкової гігієнічної гімнастики, потім водні процедури й холодний душ (загартовування), згодом масаж, сніданок і година теоретичної підготовки, після короткого відпочинку – тренування. У вільні від тренування дні він приймав парові ванни у так званому й популярному на той час "докторському ящику" з температурою до 50°C та крижаний душ, після яких відпочивав, закутавшись у теплу ковдру. Це був розумний борець, але з жорстким характером, котрий розраховував свої сили і добре орієнтувався в можливостях супротивника. Іван Піддубний завжди виступав за чесні поєдинки, де проявляли себе фізична і моральна сила, техніка, та був безкомпромісний до брудного спорту – домовленостей перед змаганнями, використання будь-яких сумнівних засобів для отримання перемоги.

У 1903 р. на чемпіонаті з французької (греко-римської) боротьби в Парижі склали медичну картку І. Піддубного, якому було 32 роки, де вказувалися його основні антропометричні параметри: ріст 184 см, вага 118 кг, охопні розміри шиї 50 см, грудей на видиху 134 см, біцепса 46 см, передпліччя 36 см, зап'ястя 21 см, стегна 68 см, литки 47 см [5].

Під час перебування весною 1906 року Івана Піддубного в Катеринославі (тепер Дніпро) у свого товариша, історика запорозького козацтва Дмитра Яворницького, їх спільний товариш й художник Микола Струнников намалював портрет атлета, на якому зобразив його у вигляді запорозького козака (зберігається у Дніпровському національному історичному музеї імені Д. І. Яворницького). У Києві він відвідував клуб атлетів, де збиралася київська інтелігенція – адвокати, лікарі, впливові люди, які захоплювалися французькою боротьбою і де він познайомився з письменником О. І. Купріним [4; 5; 7].

У спорті І. Піддубний став першим шестиразовим чемпіоном світу з греко-римської боротьби (1905 – 1909 рр.). За спортивні досягнення він був відзначений французьким Орденом Почесного легіону (1911), Орденом Трудового Червоного Прапора (1939), почесним званням заслужений артист РСФСР (1939) та спортивним званням заслужений майстер спорту Союзу РСР (1945).

У 1927 році Іван Піддубний поселився у місті Єйську на березі Азовського моря, де колись знайшли притулок запорозькі козаки, переселені Катериною II після знищення у 1775 р. Запорозької Січі. Тут, у купленій ним хаті, славетний атлет жив до смерті. Останні роки відомий спортсмен прожив у злиднях, постійно голодував – у повоєнні роки йому видавали по картках 500 г хліба на день (у кращі часи він з'їдав за обідом дві буханки хліба) [5]. 1949-го І. Піддубного поховали у Єйську на території парку, поставили табличку й забули, могила поросла травою. Тільки після того як американська спортивна громадськість висловила стурбованість про забуту могилу Івана Піддубного, місцева влада встановила пам'ятник, назвала парк його іменем. Незважаючи на те, що на епітафії надгробного каменю було вибито «Здесь русский богатырь лежит», у 1988 р. стелу розбили і брунатною фарбою написали «Хахол-петлюровец» [8]. Івана Піддубного дотепер у книжках, статтях і фільмах називають російським спортсменом, але він завжди себе ідентифікував українцем, добре знав своє запорозьке козацьке походження. Протягом усього життя І. Піддубний щиро любив Україну, а перебуваючи за кордоном скучав за рідним краєм.

У рідному селі Красенівка, де народився І. Піддубний, встановлені погруддя (1977) і пам'ятник (1990), діє Музей історії села ім. І. Піддубного з експозицією про видатного односельця, його ім'ям названо вулицю та СТОВ ім. Івана Піддубного, проводиться традиційне свято богатирської сили. У місті Єйську названо парк його іменем з встановленням одного погруддя на вході (1996), а інший монумент біля меморіального музею на його честь (2011), пам'ятник на могилі

(1955). Музей І. Піддубного у Єйську (філія Єйського історико-краєзнавчого музею ім. В. В. Самсонова) відкритий у 1971 р. до 100-річчя з дня народження легендарного атлета, а його фонди нараховують близько 2000 експонатів, серед яких особисті речі атлета, рідкісні світлини, спортивні атрибути, афіші, документи, книги та журнали, що розповідають про легенди спортивної боротьби та "Рубль за хвилину французької боротьби" – нагорода, яку атлет обіцяв кожному, хто протримається 60 секунд з ним на килимі. У будинку, де жив Іван Максимович, створено музей-садибу І. М. Піддубного, а на його стіні встановлено меморіальну дошку.

Ім'я "Іван Поддубный" носить один із прогулянкових теплоходів Феодосійського морського порту (спущений на воду в Таганрозі у 1972 р.). З 1953 року в Союзі РСР проводилися меморіали Піддубного, а з 1962-го – міжнародний турнір пам'яті Піддубного.

2015 року ім'я Івана Піддубного присвоєно Олімпійському коледжу – вищому навчальному закладу фізичної культури І рівня акредитації у Києві (Наказ Міністерства освіти і науки України від 24 липня 2015 р. за № 812). 24 листопада 2020 р. у м. Ананьїв в Одеській області відкрито першу в Україні меморіальну дошку Івану Піддубному, де у 1920 р. він викладав боротьбу та важку атлетику в місцевому спортклубі. У Києві, Дніпрі, Львові ім'ям видатного спортсмена названі вулиці. Пошта України у 1996 р. випустила в обіг марку із зображенням І. Піддубного у спортивному трико й стрічкою переможця через плече. До 150-річчя з дня народження всесвітньвідомого атлета Національний банк України випустив пам'ятну двоєрівневу монету "Іван Піддубний", а Google присвятив дудл.

Драматизм життя та спортивна слава Івана Піддубного не міг не зацікавити кінематографа. Його образ знайшов своє увічнення у кінохроніці за 1913 та 1939 рр., де збереглися кількахвилинні кадри і на екрані перед нами постає видатний спортсмен; у документальному фільмі "Іван Піддубний. Трагедія силача" (2005; Автор О. Смірнов, реж. А. Грачов, у ролі І. Піддубного – О. Смірнов-старший) [5], у художніх фільмах "Борець і клоун" (1985, Кіностудія "Мосфільм", режисери К. Юдін і Б. Барнет; роль Піддубного виконав С. Чекан), "Знай наших!" (1985, Кіностудія "Казахфільм", режисер С.-А. Ходжиков, роль Піддубного – Дм. Золотухін) та "Поддубный" (2014, РФ; Роль Піддубного зіграв М. Пореченков), але в Україні останній фільм заборонений через актора в головній ролі. Треба визнати, що фільми подають Івана Піддубного як виключно російського спортсмена, що ніяк не може бути прийнятним як українськими спортсменами, так і громадськістю. В Україні у 2007 р. про І. Піддубного знято коротенький фільм "Чемпіон чемпіонів" у документальному серіалі "Гра Долі" студії "ВІАТЕЛ" (автор сценарію і режисер В. Образ, ведуча Н. Сопіт) [8].

Про Івана Піддубного можна прочитати в коротких довідкових статтях в енциклопедіях різних років, публіцистичних статтях у журналах і газетах, частіше до ювілейних дат, та у біографічному нарисі "Іван Поддубный" Д. Жукова [4], й у художньому творі "Іван Поддубный. Одолеть его могли только женщины" Збігнева Войцеховського [1]. Українських біографічних видань про славетного нашого співвітчизника немає, а зазначені вище книжки відсутні у багатьох обласних бібліотеках, у тому числі й у Миколаївській обласній універсальній науковій бібліотеці.

Перегляд миколаївських періодичних видань дозволив встановити точні дати перебування Івана Піддубного у Миколаєві. Так, газета "Красный Николаев" від 15 листопада 1927 року надрукувала оголошення, яке свідчить, що в цей день на прощальному гастрольному виступі циркової трупи у поєдинку "народної боротьби" Івану Піддубному протистояв Іван Заїкін. Поєдинок мав відбутися "до полного поражения одного из противников" [10]. Гастролі циркової трупи "Окрпомлета" тривали з 22 жовтня. Виступи по декілька пар борців відбулися 23, 25, 26, 27, 28, 29 жовтня, 1, 2, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20 22 листопада та 1, 2, 3, 4 грудня 1927 р. Серед спортсменів були: А. Міскул і Вася Буровий, Маска Динамо і Маска Металіст, Циклоп і П. Реалго, Федя Кожем'якін і Ярош, Норкін і Кваріоні. Попри театральність багатьох поєдинків, про що вказують й імена противників, в оголошеннях зазначалося – "все схватки решительные". Тривалість гастролей засвідчує про популярність серед містян виступів борців і повне заповнення глядацької зали, що давало організаторам прибуток, при вартості квитка від 20 до 80 копійок, в залежності від розташування місця. Варто зауважити, що перед цими виступами, наприкінці весни – початку літа 1927 р., у місті гастролювала циркова трупа із борцями, де 29, 31 травня, 2, 3, 4, 5, 7, 8 червня виступав миколаївець Іван Круц [9].

У 1933 р. Іван Піддубний знову приїхав до Миколаєва у складі Пересувного державного цирку. Гастролі планувалися провести впродовж трьох днів – 26, 27, 28 жовтня 1933 р. [2], але зваживши на повні глядацькі місця їх подовжили. Загалом того року Іван Піддубний виступав у Миколаєві 26, 27, 28, 29, 30 жовтня, 1, 3, 4, 5, 6 листопада. Зі 3 і 4 листопада відбулася показова боротьба Івана Піддубного з "кращим техніком боротьби" Антіном Кречетом [3]. Під час гастролей 1933 року Іван Піддубний жив в окремій кімнаті за № 16 у будинку, що по вул. Декабристів, 27. Тоді циркові вистави проводилися на площі Декабристів (тепер тут Дитяче містечко "Казка"), що знаходилася на розі колишньої Херсонської (тепер проспект Центральний) і вул. Декабристів. Окрім показових циркових силових номерів, Іван Піддубний, який завжди вів здоровий спосіб життя, читав для охочих короткі лекції про техніку боротьби, значення фізичної культури і спорту та здорового способу життя.

Уже в нас час, на виконання Закону України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки" від "Просвіти" Миколаївщини пропонувалося перейменувати вулицю Будьонного на Івана Піддубного, де він жив у будинку навпроти площі на якій напинали циркове шатро по вулиці, перпендикулярній до запропонованої назвати його іменем. Проте, в індустріальному обласному місті вулицю перейменовували на Сінну, згідно її першої назви від 1835 року, яка пішла від сіновалів, де складувалося казенне сіно для годівлі коней і волів гужового транспорту. Не зумівши переконати чиновників назвати вулицю іменем Івана Піддубного, міській владі було запропоновано встановити пам'ятну дошку на стіні будинку (вул. Декабристів, 27), де він мешкав під час гастролей у Миколаєві. У 2017 р. від Товариства "Просвіта" був поданий лист-звернення з історичною довідкою та обґрунтуванням і додатком світлин одного з численних оголошень у газеті "Шлях індустріалізації" за 1933 рік та сучасного фото будівлі. Але отримали відмову (реєстраційний № 8467/02.02.01-15/14/17 від 18.09.2017 р.). На повторне звернення через депутата міської ради теж отримали відмову, з помилками в

обох листах-відповідях. За третьою спробою звернулися з листом на ім'я голови Миколаївської обласної державної адміністрації. За дорученням голови облдержадміністрації консультативна рада з питань охорони культурної спадщини при Управлінні культури, національностей та релігій Миколаївської ОДА на своєму засіданні, яке відбулося 14.11.2018 р., розглянуло звернення і спираючись на довідку міського представника відділу охорони культурної спадщини Миколаївської міської ради про обмаль грошей у міському бюджеті, дозволило встановити художньо виконану пам'ятну дошку коштом ініціатора звернення (лист-відповідь за № 1668/02-13 від 05.12.2018 р.). Орієнтовний кошторис художньо виконаної меморіальної дошки складав на той час 74 600 грн. і таких коштів громадська організація не мала. Пам'ятна дошка не встановлена дотепер.

Висновки: Всесвітньовідомий, шестиразовий чемпіон світу з французької (греко-римської) боротьби Іван Піддубний (1871 – 1949) перебував у місті Миколаєві із гастролями пересувного цирку, що підтверджується оголошеннями місцевих газет. Встановлений будинок і готельний номер, де він мешкав впродовж виступів цирку. Окрім виступів на цирковій арені із силовими номерами та боротьби, І. Піддубний у вільний час зустрічався з молодими спортсменами, де проводив не тільки тренування, але й читав своєрідні лекції зі здорового способу життя.

Попри встановлені точні дати перебування І. Піддубного у Миколаєві, звернення до міської влади зі спробою назвати його іменем вулицю і встановити пам'ятну дошку на стіні будинку, де він мешкав під час гастролей, залишилися безуспішними. Така дошка дозволила б зацікавити молодих містян постаттю І. Піддубного, а на його прикладі залучитися до спорту і сприяла б вести здоровий спосіб життя. Для міста така меморіальна дошка дозволила б стати йому туристично привабливішим та урізноманітнити його історичні локації.

Література

1. Войцеховский З. Иван Поддубный. Одолеть его могли только женщины. М.: Эксмо, 2013. 352 с.
2. Держцирк [Оголошення] // Шлях індустріалізації (Миколаїв). 1933. 26 жовтня. № 3811. С. 4.
3. Держцирк [Оголошення] // Шлях індустріалізації (Миколаїв). 1933. 3 листопада. № 3818. С. 2.
4. Жуков Д. А. Иван Поддубный / Сулова Н. Я. М.: Физкультура и спорт, 1975. 144 с.
5. Иван Поддубный. Трагедия силача / Електронний ресурс : filmi > 26811-ivan-poddubnyy-tragediya-silacha-2009
6. Книш В. Як Піддубний хотів орден Тараса Шевченка / Нова Основа (Санкт-Петербург). 2009. № 1. С. 34.
7. Марцінковський І. Иван Піддубний / Щотижня (Миколаїв). 2014. Ч. 15. 9 квітня. С. 6.
8. Чемпіон чемпіонів – Гра Долі – Серіал документальних фільмів студії «ВІАТЕЛ» / Електронний ресурс : <https://hradoli.com/champion-championiv/>
9. Цирк. Чемпіонат французької боротьби [Оголошення] // Красный Николаев. 1927. 29 мая. № 1918. С. 4.
10. Цирк. Чемпіонат французької боротьби [Оголошення] // Красный Николаев. 1927. 15 ноября. № 2058. С. 6.

References

1. Vojcehovskij, Z. (2013). Ivan Poddubnyj. Odolet ego mogli tolko zhenshiny. Moscow: Eksmo.
2. Derzhysyrk [Oholoshennia] (1933, October 26). Shliakh industrializatsii, 3811, 4.
3. Derzhysyrk [Oholoshennia] (1933, November 26). Shliakh industrializatsii, 3818, 2.
4. Zhukov, D. A. & Suslova, N. Ya. (1975). Ivan Poddubnyj. Moscow: Fizkultura i sport.
5. Ivan Poddubnyj. Tragediya silacha (2009). Retrieved from <https://filmix.ac/filmi/dokumentalenyj/26811-ivan-poddubnyy-tragediya-silacha-2009.html>
6. Knysh, V. (2009). Yak Piddubnyi khotiv orden Tarasa Shevchenka. Nova Osнова, 1, 34.
7. Martsinkovskiy, I. (2014, April 9). Ivan Piddubnyi. Shchotyzhnia, 15, 6.
8. Champion chempioniv (2007). Hra Doli – Serial dokumentalnykh filmiv studii «VIATEL». Retrieved from <https://hradoli.com/champion-championiv/>
9. Cirk. Chempionat francuzskoj borby [Ogoloshennya] (1927, 29 May). Krasnyj Mykolaiv, 1918, 4.
10. Cirk. Chempionat francuzskoj borby [Ogoloshennya] (1927, November 15). Krasnyj Mykolaiv, 2058, 6.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.6(151).21
УДК 378:769.011.3-057.875

Маріонда І. І.
канд. пед. наук, доцент, зав. кафедрою ФВ, Ужгородського національного університету
Мадяр-Фазекаш Е. О.
старший викладач кафедри ФВ, аспірант, Ужгородського національного університету
Степчук Н. В.
старший викладач кафедри ФВ Ужгородського національного університету

ФІТНЕС-ПРОГРАМИ У СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У даній статті розглядається актуальна, на сьогодні, тема включення фітнес-програм до навчального процесу в університетах. Автор проводить аналіз сучасної системи освіти, а також вивчає негативний вплив інтенсивного навчального процесу на психофізичний стан студентів. У цьому дослідженні пропонується включити окремі види фітнес-програм у систему занять з фізичної культури, оскільки це сприятиме прояву більшого інтересу до спорту та поліпшення стану здоров'я студентів. У ході дослідження було проведено опитування 450 студентів вищих навчальних закладів міста Ужгород з метою виявлення ставлення студентів до впровадження фітнес-технологій в освітній процес. У роботі розглянуто деякі прогресивні аспекти включення фітнес-програм, проте автор запропонує альтернативні шляхи їхнього якнайшвидшого вирішення.